

ПРИПИНЕННЯ ПОРУШЕНЬ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І СУМІЖНИХ ПРАВ У МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ: ОГЛЯД ЗАКОНОДАВЧИХ НОВЕЛ

Анна Штефан,

*завідувач відділу авторського права і суміжних прав
НДІ інтелектуальної власності НАПрН України,
кандидат юридичних наук*

У статті проаналізовано положення статей 52-1, 52-2 Закону України «Про авторське право і суміжні права». Досліджено окремі аспекти застосування порядку припинення порушень авторського права і суміжних прав з використанням мережі Інтернет, зроблено пропозиції щодо його удосконалення.

Ключові слова: авторське право, суміжні права, Інтернет, припинення порушень, неюрисдикційна форма захисту прав, самозахист

Проблема порушення авторського права і суміжних прав в Інтернеті залишалася надзвичайно гострою для України впродовж багатьох років: обсяги поширення нелегального контенту у вітчизняному сегменті мережі постійно зростали, а можливість захисту від онлайн порушень довгий час не мала належної нормативно-правової основи. З доповненням Закону України «Про авторське право і суміжні права» (в подальшому — Закон) новою статтею 52-1 було здійснено часткову регламентацію неюрисдикційної форми захисту авторського права і суміжних прав на об'єкти, розміщені в мережі Інтернет. Нова стаття 52-2 передбачає зобов'язання постачальників послуг хостингу щодо забезпечення захисту авторського права і/або суміжних прав з використанням мережі Інтернет та уточнює особливос-

ті їх відповідальності за порушення авторського права і/або суміжних прав. Ці норми покликані стати дієвим механізмом захисту авторського права і суміжних прав в позасудовому порядку, тому особливості їх застосування потребують правової оцінки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми захисту авторського права і суміжних прав від порушень у мережі Інтернет неодноразово привертали увагу наукової спільноти, з цього приводу було видано чимало праць. В силу своєї недавньої появи норми статей 52-1, 52-2 Закону ще не

Костянтин Зеров,
*молодший науковий співробітник сектору авторського
права відділу авторського права і суміжних прав НДІ
інтелектуальної власності НАПрН України*

* Стаття друкується в авторській редакції

були об'єктом розгляду в наукових публікаціях.

Метою дослідження у цій статті є огляд положень законодавчих новел щодо припинення порушень авторського права і суміжних прав в мережі Інтернет, оцінка ефективності їх застосування.

Порядок припинення порушень авторського права і/або суміжних прав з використанням мережі Інтернет (в подальшому — Порядок), передбачений ст. 52-1 Закону, має застосовуватися до відносин, пов'язаних з використанням обмеженого переліку об'єктів: аудіовізуальних творів, музичних творів, комп'ютерних програм, відеограм, фонограм, передач (програм) організацій мовлення. Можливість звернення з заявою про припинення порушень щодо інших об'єктів авторського права, що також можуть бути представлені у цифровій формі та розміщені в мережі Інтернет (літературні письмові твори, бази даних, твори образотворчого мистецтва, фотографічні твори, ілюстрації, шрифти, карти, плани, креслення, ескізи, тексти перекладів для дублювання, озвучення, субтитрування українською та іншими мовами іноземних аудіовізуальних творів), залишилася поза сферою правового регулювання.

Аналізуючи зміст ст. 52-1 Закону, можна відзначити такі основні риси Порядку:

1. Як слідує з п. в) ч. 2 ст. 52-1 Закону, Порядок підлягає застосуванню лише у випадках порушення майнових прав, хоча одночасно з розміщенням відповідного об'єкта в мережі Інтернет можуть також порушуватись особисті немайнові права.
2. Регламентуючи процедуру звернення до власника веб-сайту та/або веб-сторінки, Порядок визначає застосування одного із способів самозахисту авторського права і суміжних прав. Згідно з ч. 2 ст. 19 ЦК України, способи самозахисту мають відповідати змісту права, що порушене, характеру дій, якими воно порушене, а

також наслідкам, що спричинені цим порушенням, і можуть обиратися самою особою чи встановлюватися договором або актами цивільного законодавства. Норма ч. 2 ст. 19 ЦК України не визначає ієрархію між способами самозахисту, встановленими договором або законом чи обраними заінтересованою особою на власний розсуд, і не містить вказівок на те, що застосування законодавчо закріпленого способу є обов'язковим при самозахисті. Як слідує з ч. 1 ст. 52-1 Закону, звернення до власника веб-сайту та/або веб-сторінки є правом суб'єкта авторського права і/або суміжних прав. Це свідчить про необов'язковий характер застосування Порядку та відсутність обмежень для заінтересованої особи у використанні інших шляхів, методів, прийомів, що відповідають сутності самозахисту.

3. В межах Порядку заявник звертається із заявою про припинення порушення виключно за представництвом (посередництвом) адвоката з обов'язковим використанням технічних засобів засвідчення електронного цифрового підпису адвоката (для електронної форми заяви).

При цьому адвокат має підтвердити за наданими заявником документами факт наявності у заявника прав, про припинення порушення яких висувається вимога. Таке формулювання видається некоректним з декількох причин.

По-перше, професійна діяльність адвоката охоплює здійснення захисту, представництва та надання інших видів допомоги клієнту: надання правової інформації, консультацій і роз'яснень з правових питань, правового супроводу діяльності клієнта, складення заяв, скарг, процесуальних та інших документів правового характеру, спрямованих на забезпечення реалізації прав, свобод і законних інтересів клієнта, недопущення їх порушень, а також на сприяння їх відновленню в разі порушення. Встановлення наявності чи від-

НОВЕЛИ ЗАКОНОДАВСТВА

сутності певних прав у певної особи — це виключна компетенція суду. Адвокат може зробити висновок про те, що є підстави вважати заявника суб'єктом авторського права та/або суміжних прав, однак цей висновок не породжує юридичних наслідків і не буде обов'язковим для яких-небудь третіх осіб. Тому більш коректно вести мову про те, що адвокат повинен підтвердити факт надання йому певних документів, що стосуються майнових авторських та/або суміжних прав заявника.

По-друге, для виникнення авторського права і суміжних прав не вимагається здійснення державної реєстрації чи виконання будь-яких інших формальностей, тому первинний суб'єкт авторського права і/або суміжних прав може не мати в своєму розпорядженні жодного документа, що стосується створення твору, фіксації фонограми, відеограми чи іншим чином підтверджує факт створення цього об'єкту саме цією особою. Сама заява про припинення порушення повинна містити лише вмотивоване твердження про наявність у заявника майнових прав інтелектуальної власності на об'єкт авторського права і (або) суміжних прав, зазначених у відповідній заяві, з посиланням на підстави виникнення таких прав та строк їх дії; про яке-небудь документальне підтвердження цих фактів не йдеться. Проте Порядок одночасно встановлює, що адвокат надсилає відповідну заяву за умови підтвердження наданими заявником документами факту наявності у заявника прав, про припинення порушення яких висувається вимога. Це положення вочевидь конфліктує з принципом автоматичної охорони твору, оскільки потребує наявності у автора документів, отримання яких не вимагається відповідно до ч. 2 ст. 11 Закону.

Виходячи з того, що реалізація Порядку є правом заінтересованої особи, а не обов'язком, це жодним чином не обмежує можливість направлення вимог про припинення порушень авторського

права та/або суміжних прав без залучення адвоката щодо всіх без винятку об'єктів авторського права та суміжних прав.

4. Вбачається, що формулювання про необхідність зазначення у заяві про припинення порушення строку дії майнових авторських (суміжних) прав потребує удосконалення. За загальним правилом, майнові авторські права діють протягом усього життя автора і 70 років після його смерті. Якщо заявником є сам автор, він об'єктивно не може знати, яким буде строк дії майнових прав на його творі. Це стосується і випадків, коли майнові права на твір були відчужені на весь строк їх правової охорони на користь іншої особи, однак автор твору ще не помер.

5. Закон де-факто визначає, що при застосуванні Порядку провідним є критерій доступності розміщеної електронної (цифрової) інформації з території України. Застосування Порядку не обмежене за територіальною прив'язкою, що утворює можливість звернення із заявою про припинення порушення до осіб, які знаходяться в іншій юрисдикції, що в цілому відповідає європейському підходу [1]. Однак якщо в межах юрисдикційної форми захисту такий підхід є виправданим і дієвим в силу існування можливості застосування судової заборони (веб-блокування), зверненої до постачальників послуг проміжного характеру доступу (з подальшою теоретичною можливістю визнання та виконання рішення українського суду щодо порушника прав іноземній юрисдикції), то в межах неюрисдикційної форми захисту по відношенню до іноземних елементів можливе лише направлення заяви про припинення порушення без перспективи застосування щодо них положень українського Порядку.

Так само радше декларативним видається встановлений у ч. 11 ст. 52-1

Закону обов'язок власників веб-сайтів та постачальників послуг хостингу без прив'язки до території розміщувати інформацію про себе у вільному доступі на власних веб-сайтах та (або) в публічних базах даних записів про доменні імена (WHOIS). А з точки зору законодавчої техніки, віднесення цього положення до норми, яка регулює діяльність щодо припинення порушень авторського права і/або суміжних прав у мережі Інтернет, недоцільне: обов'язок власників веб-сайтів та постачальників послуг хостингу розміщувати інформацію про себе не пов'язаний безпосередньо з реалізацією суб'єктом авторського права та/або суміжних прав заходів самозахисту.

6. У ч. 15 ст. 52-1 Закону передбачено, що власник веб-сайту, веб-сторінки не несе відповідальності за порушення авторського права і/або суміжних прав, вчинені з використанням мережі Інтернет, якщо він вчасно, не пізніше 48 годин з моменту отримання заяви про припинення порушення унеможливив доступ до електронної (цифрової) інформації, щодо якої подано заяву, та надав заявнику і постачальнику послуг хостингу інформацію про вжиті заходи. При цьому не враховано, що власник веб-сайту, який розміщує свій веб-сайт або його частину в мережі Інтернет на власних ресурсах і (або) самостійно забезпечує доступ до нього з використанням мережі Інтернет, одночасно є постачальником послуг хостингу.

В абзаці 2 ч. 2 ст. 52-2 вказано, що постачальник послуг хостингу не несе відповідальності за порушення авторського права і/або суміжних прав за умови виконання ним вимог порядку припинення порушень авторського права і/або суміжних прав з використанням мережі Інтернет. Згідно з абзацом 3 ч. 4 ст. 9 Закону України «Про електронну комерцію», постачальник послуг проміжного характеру в інформаційній сфері, що надає послуги по-

стійного зберігання інформації на запит одержувача послуг хостингу, не несе відповідальності за зміст переданої чи отриманої інформації, яка зберігається на запит отримувача послуг, та за шкоду, завдану внаслідок використання результатів таких послуг, за умови що у нього відсутні відомості про незаконну діяльність або факти чи обставини, які вказують на те, що діяльність має ознаки незаконної, або стосовно вимог про відшкодування збитків від такої незаконної діяльності, та постачальник після отримання таких відомостей вдається до швидких дій з метою усунення можливості доступу чи припинення доступу до інформації, у тому числі відповідно до вимог законодавства про авторське право і суміжні права.

Законодавством України жодним чином не визначено, що відомості про незаконну діяльність обов'язково мають бути отримані постачальником послуг хостингу виключно лише в межах статті 52-1 Закону. Таким чином, вбачається, що норми ч. 15 ст. 52-1 та абзацу 2 ч. 2 ст. 52-2 Закону можуть підлягати застосуванню в обмежених випадках.

7. Позитивною рисою Порядку є передбачене ним унеможливлення доступу (веб-блокування) виключно до електронної (цифрової) інформації, зазначеної в заяві про припинення порушення. У разі якщо доступ до електронної (цифрової) інформації не може бути унеможливлений з технічних причин, власник веб-сайту або постачальник послуг хостингу може унеможливити доступ до веб-сторінки, яка містить відповідну електронну (цифрову) інформацію (ч. 13 ст. 52-1 Закону).

На думку деяких дослідників, блокування інформації, яка порушує авторські чи суміжні права на конкретному сайті, має застосовуватись у вигляді запобіжного заходу з дотриманням всіх підстав та наслідків такого вживання. Виключно суд має виносити ухвалу про вживання запобіжного заходу у вигляді блокування із обов'язковим призначенням застави або іншої еквівален-

тної гарантії, достатньої для того, щоб запобігти зловживанню тимчасовим заходом [2, с. 54]. З такими твердженнями можна погодитися лише частково.

Дійсно, суб'єкт авторського права і/або суміжних прав виключно через суд може подати заяву про попередню судову заборону проти посередників, чиї послуги використовуються третьою стороною з метою порушення права інтелектуальної власності (зокрема, щодо провайдерів доступу). Однак, по-перше, веб-блокування може розглядатися не тільки як тимчасовий запобіжний захід, а й як самостійний спосіб захисту авторського права і/або суміжних прав (різновид судової заборони). По-друге, якщо власник веб-сайту чи веб-сторінки згоден з отриманою заявою про припинення порушень, визнає неправомірний характер використання на власному ресурсі того чи іншого об'єкта авторського права і/або суміжних прав та не заперечує проти унеможливлення доступу до цього об'єкта, звернення з цього приводу до суду видається недоцільним і надлишковим, адже сторони конфлікту здатні врегулювати його самостійно — саме в цьому і виявляється змістовна сутність самозахисту.

При застосуванні веб-блокування необхідно виходити з того, що авторське право та/або суміжні права порушує не сам факт існування веб-сторінки, а розміщення в мережі Інтернет окремого об'єкта у цифровій формі. На веб-сторінці можуть одночасно правомірно розміщуватися інші об'єкти, блокування доступу до яких може порушити права та інтереси третіх осіб. Відтак вбачається, що веб-блокування підлягає застосуванню до веб-сторінки в цілому тільки у випадках, якщо доступ до твору чи об'єкта суміжних прав, розміщеного без дозволу відповідного суб'єкта, не може бути унеможливлений з технічних причин (наприклад, використання протоколу HTTPS).

Застосування веб-блокування для захисту авторського права та суміжних прав в цілому допускається у практиці

Європейського суду з прав людини. Однак судові заборони у вигляді веб-блокування не повинні використовуватися як засоби загального блокування інформації в Інтернеті: як відзначають дослідники питань застосування Посібника Ради Європи з прав людини для інтернет-користувачів, блокування та фільтрування є засобами обмеження онлайн-доступу до інформації, її поширення в Інтернеті, а отже, мають відповідати вимогам, викладеним у частині 2 статті 10 Європейської конвенції з прав людини, і практиці її застосування Європейським Судом з прав людини [3, с. 68]. При використанні веб-блокування необхідно зважувати різні інтереси і, зокрема, оцінити необхідність повного блокування доступу до веб-сайту.

Так, Суд оголосив неприйнятною індивідуальну заяву по справі Акаденіз проти Туреччини (Заява № 20877/10) про порушення ст. 10 ЄКПЛ у зв'язку з тим, що заявник не є потерпілим в розумінні ст. 34 ЄКПЛ, оскільки: судова заборона щодо веб-блокування стосувалась заявника як простого користувача заблокованих веб-сайтів «myspace.com» та «last.fm» лише опосередковано; заявник був позбавлений можливості використовувати тільки одні з засобів прослуховування музики серед багатьох інших; заявник не заявляв, що ці веб-сайти поширювали інформацію, яка становить особливий інтерес для нього або що блокування позбавило його джерела важливої комунікації; інтереси заявника повинні були бути збалансовані стосовно прав суб'єктів авторського права аналогічним чином, як передбачено у ст. 1 Першого протоколу ЄКПЛ [4].

Водночас, у справі Ахмет Йилдирим проти Туреччини (Заява № 3111/10) Суд встановив факт порушення ст. 10 ЄКПЛ у випадку, коли національні суди повністю заблокували доступ потерпілому як власнику і користувачу сервісів GoogleSites до вказаних сервісів (включаючи доступ до власного аккаунту), в той час як передбачене на-

ціональним законодавством порушення, що стало підставою для цього блокування, мало місце лише на одній із сторінок цього сервісу [5, п. 64-68].

При вирішенні питання щодо унеможливлення доступу (веб-блокування) до електронної (цифрової) інформації необхідно брати до уваги також роль та масштаб, суспільне значення веб-сайту, доступ до якого може бути заблокованим.

У справі «Дженгиз та інші проти Туреччини» (Заяви № 48226/10, 14027/11), яка стосувалась блокування доступу до YouTube, Суд дійшов висновку, що мало місце порушення статті 10 ЄКПЛ. У справі було встановлено, що рішення про блокування доступу заявників — професорів права, викладачів різних університетів — до YouTube як активних користувачів протягом тривалого періоду часу вплинуло на їх право отримувати і передавати інформацію та ідеї. Суд зазначив, що YouTube слугує не тільки для розповсюдження художніх та музичних творів, а є великою та популярною платформою, що надає можливість передавати інформацію, яка представляє особливий інтерес, зокрема, з політичних і соціальних питань, і висловлюватися цивільним журналістам, слугувати засобом зв'язку. Суд визнав, що у внутрішньодержавному законодавстві не існувало будь-яких положень, що дозволяють судам Туреччини встановлювати повну заборону на доступ до YouTube у зв'язку з вмістом одного з роликів, що там розміщені [6, п. 50-51].

У цій справі Європейський Суд зазначив, що заявники подали свої скарги до Суду як активні користувачі YouTube і підкреслювали ті наслідки, які оспорювана міра по блокуванню мала для їх наукової роботи, а також важливі особливості інтернет-сайту YouTube. Зокрема, заявники стверджували, що за допомогою своїх облікових записів на YouTube вони не тільки використовували цю платформу для доступу до аудіовізуальних творів, що на-

лежать до сфери їх професійної діяльності, а й активно завантажували такі файли і обмінювалися ними. Заявники також публікували записи про свою наукову діяльність. В цьому відношенні ця справа є схожою, швидше, зі справою Ахмета Йилдирима, який стверджував, що він публікував свої наукові роботи та свої думки з різних питань на своєму інтернет-сайті, ніж зі справою Акденіз, який був звичайним користувачем інтернет-сайтів.

Ця справа відрізняється від справи «Акденіз проти Туреччини» ще й тим, що в останньому випадку Європейський Суд взяв до уваги, серед іншого, той факт, що заявники мали безперешкодний доступ до великого набору музичних творів, які могли прослуховувати різними способами, не порушуючи при цьому положень законодавства про авторське право. Призначення YouTube полягає не тільки для поширення художніх і музичних творів, а й у тому, що він є великою і дуже популярною платформою для політичних дискусій, політичної і соціальної активності. Файли, що поширюються через YouTube, містять, в тому числі, інформацію, яка може становити особливий інтерес для кожного Дійсно, оспорювана міра привела до позбавлення доступу до інтернет-сайту, на якому розміщена інформація специфічного для заявників характеру, доступ до якої неспросто отримати за допомогою інших засобів. Цей інтернет-сайт також є для заявників важливим засобом зв'язку. Тому Суд визнав, що повна заборона на доступ до YouTube була не виправданою.

Загалом, здійснення припинення порушень авторського права і/або суміжних прав з використанням мережі Інтернет відповідно до Порядку є залежним від поведінки власника веб-сайту/веб-сторінки та обсягу відомостей про нього, що утворює можливість звернення до нього із заявою про припинення порушення.

У ч. 2 ст. 52-1 Закону передбачені елементи, які повинна містити заява,

серед яких варто розглянути гіперпосилання на електронну (цифрову) інформацію, розміщену або в інший спосіб використану на веб-сайті (п. г).

Ця законодавча вказівка дозволяє максимально чітко ідентифікувати об'єкт авторського права чи суміжних прав. Однак таке її формулювання, на нашу думку, є недосконалим, оскільки у ньому передбачається посилення саме на електронну (цифрову) інформацію, а не на веб-сайт / веб-сторінку. Цілком зрозуміло, що відповідний твір чи об'єкт суміжних прав розміщується на певній веб-сторінці, однак щоб відокремити його від веб-сторінки і дати посилання саме на нього, в деяких випадках необхідно мати високий рівень технічних навичок. Це створює формальне підґрунтя для визнання заяв, що містять гіперпосилання на веб-сайт/веб-сторінку, а не на сам об'єкт, такими, що оформлені з порушенням законодавчих вимог, що може слугувати підставою для відмови в їх задоволенні.

Також цією нормою не враховані особливі випадки розміщення хотліткінгу (відображення на веб-сторінці фотографічних творів, первісне доведення до загального відомаяких здійснене на іншому сервері, з яким ця веб-сторінка не пов'язана) та фреймінгу/ембедів (відображення на веб-сторінці інших об'єктів, первісне доведення до загального відомаяких здійснене на іншому сервері, з яким ця веб-сторінка не пов'язана (наприклад, вставлення плеєру YouTube з аудіовізуальним твором). В таких випадках *нове* використання твору/об'єкта суміжних прав, а відтак і порушення прав на них, *може* бути відсутнім (курсив наш — А. Ш., К. З.). Формулювання, використане у цій нормі, фактично зобов'язує надавати гіперпосилання

саме на первісне доведення до загального відомаяких електронної (цифрової) інформації.

Окрім того, адреса веб-сторінки, на якій розміщено твір чи об'єкт суміжних прав, може бути тимчасовою або перебувати в обмеженому доступі (наприклад, за допомогою використання токенів доступу чи доступу тільки за умови підписки), тобто такою, що ускладнює перевірку адресації гіперпосилання. В такому разі, крім розміщення гіперпосилання, видається необхідним також зазначення додаткових відомостей: про час з'єднання з веб-сайтом/веб-сторінкою та ІР-адресу, з якої відбулося з'єднання, логін користувача тощо.

В рамках цієї статті були розглянуті лише окремі положення законодавчих новел, що стосуються застосування порядку припинення порушень авторського права і/або суміжних прав з використанням мережі Інтернет. Однак здійснене оглядове дослідження дозволяє зробити певні висновки. Як показав проведений аналіз, порядок припинення порушень авторського права і/або суміжних прав з використанням мережі Інтернет не має обов'язкового характеру, його застосування є правом суб'єктів авторського права і суміжних прав. Заінтересовані особи можуть обрати й інші шляхи самозахисту, що відповідають загальним вимогам, встановленим у ст. 19 ЦК України. Окремі положення ст. 52-1 Закону потребують уточнення, на що було звернуто увагу у цій статті. А наукові дослідження проблем захисту авторського права і суміжних прав у мережі Інтернет залишаються безспірно актуальними. ♦

Список використаних джерел / List of references

1. CJEU, Judgment of the Court in Case C-441/13 22 January 2015. URL: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=161611&pageIndex=0&doclang=EN&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=67861> (дата звернення 24.05.2017 р.).

2. *Баженов М. І. Актуальні аспекти блокування доступу до мережі Інтернет у сфері захисту авторських прав: досвід іноземних держав і доцільність запровадження його в Україні // Право і суспільство. 2015. № 5, частина 3. С. 49-54.*
Bazhenov M. I. Aktual'ni aspekty blokuvannya dostupu do merezhi Internet u sferi zakhystu avtors'kykh prav: dosvid inozemnykh derzhav i dotsil'nist' zaprovadzhennya yoho v Ukraini // Pravo i suspil'stvo. 2015. # 5, chastyna 3. S. 49-54
3. *Правові засоби захисту та відновлення прав користувачів Інтернету в Україні в контексті застосування Посібника Ради Європи з прав людини для інтернет-користувачів / за ред. А. В. Пазюка. К.: ФОП Клименко 2015. С. 68. 128 с. URL: <https://rm.coe.int/1680599465> (дата звернення 24.05.2017 р.).*
Pravovi zasoby zakhystu ta vidnovlennya prav korystuvachiv Internetu v Ukraini v konteksti zastosuvannya Posibnyka Rady Yevropy z prav lyudyny dlya internet-korystuvachiv / zared. A. V. Pazyuka. K.: FOP Klymenko 2015. S. 68. 128 s. URL: <https://rm.coe.int/1680599465>.
4. *Case of Akdeniz v. Turkey (dec.) - 20877/10. Decision 11.3.2014 [Section II]. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/app/conversion/pdf/?library=ECHR&id=002-9493&filename=002-9493.pdf>(дата звернення 24.05.2017 р.).*
5. *Case of Ahmet Yildirim v. Turkey (Application no. 3111/10). Judgment 18 December 2012. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-115705> (дата звернення 24.05.2017 р.).*
6. *Case of Cengiz and Others v. Turkey (Applications nos. 48226/10 and 14027/11) Judgment December 2015. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-159188> (дата звернення 24.05.2017 р.).*

Надійшла до редакції 30.05.2017 р.

Штефан А., Зеров К. Прекращение нарушений авторского права и смежных прав в сети Интернет: обзор законодательных новелл. В статье проанализированы положения статей 52-1, 52-2 Закона Украины «Об авторском праве и смежных правах». Исследованы отдельные аспекты применения порядка прекращения нарушения авторского права и смежных прав с использованием сети Интернет, сделаны предложения о его усовершенствовании.

Ключевые слова: авторское право, смежные права, Интернет, прекращение нарушений, неюрисдикционная форма защиты прав, самозащита

Shtefan A., Zerov K. Termination of Copyright and Related Rights Infringementson the Internet: a Review of Legislative Novelties. The procedure of termination of violations of copyright and/or related rights via the Internet (hereinafter - Procedure) may apply to violations of property rights.

The Analysis of Articles 19 Civil Code of Ukraine and 52-1 of Law of Ukraine on Copyright and Related Rights indicates that the application of the Procedure means only the right of the person concerned, it is not necessary and does not restrict to use other ways, methods, and techniques that are not prohibited by law.

The applicant makes an application for the termination of abuse solely through an attorney. This attorney should confirm the presence of the applicant's rights to terminate the violation of which is pushing demand. This position does not take into account that the right to establish the presence or absence of certain rights of a person is the exclusive competence of the court, an attorney can only confirm that he had been given certain documents.

The application of the Procedure is not limited by territorial binding, which means that this application may apply to persons in different jurisdictions.

A positive feature of this Procedure consists of a ruling that blocking of access by default may apply only to the electronic (digital) information that specified in the request for termination of the violation.

It must be observed that copyright and/or related rights may be violated by making available on the Internet individual objects in digital form without a permission of the copyright / related right holder, not by the mere fact of the existence of a web page.

On the web page may be simultaneously lawfully placed other objects/information and blocking of access to which may constitute a violation of the rights and interests of third parties. Thus, it appears that blocking of access to a website in general only appropriate in cases where access to the work or other subject-matter was placed without a permission of the copyright / related right holder cannot be disabled otherwise because of technical reasons (e.g., protocol, HTTPS).

In addressing the issue of preventing access (web blocking) to an electronic (digital) information it must be taken into account the role and scope of the website, access to which can be blocked. In the case of *Cengiz and Others v. Turkey* (applications nos. 48226/10 and 14027/11), the European Court of Human Rights held that there had been a violation of Art. 10 of the European Convention on Human Rights. The case was concerned about the blocking of access to YouTube. The Court held that the applicants, all academics in different universities as active YouTube users had been prevented from accessing to it. The blocking order had affected their right to receive and impart information and ideas. The Court also observed that YouTube is a single platform which provides not only a distribution of copyrighted works, but also enables information of specific interest, particularly on political and social matters, to be broadcast and citizen journalism to emerge.

Certain provisions of the article 52-1 of Law of Ukraine on Copyright and Related Rights require clarification. Research problems of protection of copyright and related rights on the Internet remain uncontested relevant.

Key words: copyright, related rights, Internet, termination of infringements, self-protection